

Markedsblikk juni 2025

Nye prishopp på den nordiske futureskurven

Det ble rapportert store prisstigninger på de nordiske systemfutures i mai, da betydelig tørrere vær og en svekket hydrobalanse presset prisene opp til årets hittil høyeste nivå.

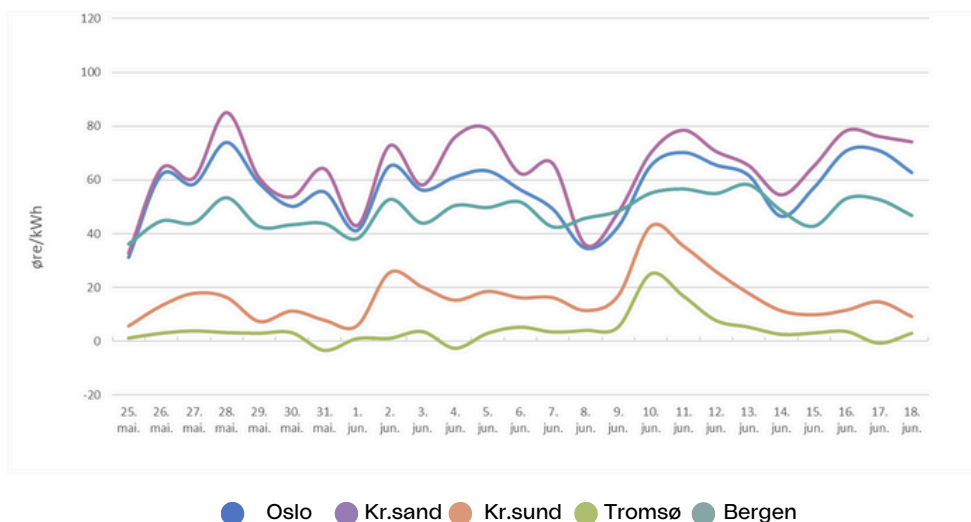
Været: Tørr avslutning på våren

Den store begivenheten på det nordiske strømmarkedet i mai var, ikke overraskende, hvordan svært tørt høytrykksvær førte til at hydrobalansen gikk fra et betydelig overskudd til et underskudd i midten av måneden. Balansen rettet seg imidlertid noe opp og måneden endte med et mindre overskudd, og juni ser ut til å starte relativt vått og vindfullt.

I mai var det solide prisøkninger i det nordiske strømmarkedet, og i begynnelsen av juni ligger de mest omsatte systemfutures på det høyeste nivået vi har sett så langt i 2025. Det gjelder både den korte enden av kurven samt årskontrakten for 2026. Da værutsiktene begynte å peke mot mer lavtrykkspreget vær i begynnelsen av juni, korrigererte markedet seg kortvarig, men det tok ikke lang tid før pilen begynte å peke oppover igjen. Da markedet stengte 30. mai, kostet 2026-futuren 38,35 EUR/MWh, noe som er 12 % høyere enn for en måned siden. Størstedelen av prishoppet fant sted i begynnelsen av måneden, da tørken i Nord-Europa for alvor var satt inn. Det hører også med til saken at markedet også hentet seg inn igjen fra svært lave nivåer etter kontinuerlige fall gjennom store deler av vinteren og tidlig på våren.

Mange andre markeder hadde også en oppadgående trend i mai, som generelt var preget av at markedene gjenvant mye av det terrenget de tapte i april, da tollkrigen mellom USA og Kina brøt ut. Donald Trump har siden den gang vært på litt av en retrett overfor kineserne, og etter en måned med mange skiftende uttalelser fra den amerikanske presidenten virker det som om markedene begynner å bli litt motstandsdyktige. Etter panikken i april har det bredt seg en generell følelse i markedet av at det kommer til å ordne seg. Både olje-, gass- og CO₂-kvoteprisene steg derfor i begynnelsen av måneden, og de kontinentale strømmarkedene opplevde stigende futures. I slutten av måneden og begynnelsen av juni har vi sett en litt mer nøytral utvikling, der markedene ser ut til å ha stabilisert seg noe for første gang på lenge.

Utviklingen i områdeprisene i øre / kWh.

Den jevnlig tilbakevendende debatten om hvordan de svenske prisområdene skal se ut, fikk nytt liv i mai. Landets regjering vil ha færre prisområder enn de nåværende fire, og helst bare ett. Det kan påvirke prisene i hele Norden.

Den nåværende inndelingen i prisområder i Norden har blitt brukt i mange år, og i Sverige har strukturen med fire prisområder eksistert i snart 15 år. Sverige ble allerede i 2011 delt inn i fire geografiske områder der strømprisene fastsettes individuelt for hvert område. Siden den gang har svenskene vent seg til en virkelighet der befolkningen i den sørlige delen av landet har mye høyere strømpriser enn i nord, men nå ser virkeligheten ut til å kunne bli en annen. En av de store nyhetene på det nordiske strømmarkedet i mai var at den svenske regjeringen, med energiminister Ebba Busch i spissen, vil forandre prisområdene i landet. Svenska Kraftnät har som systemansvarlig fått i oppdrag å utrede hvordan dette best kan gjøres. Den systemansvarlige skal innen ett år levere en rapport til regjeringen om hvordan en ny prisområdestruktur skal kunne se ut.

Sverige trosser EU-rappor

Ebba Busch presenterte planene på en pressekonferanse 15. mai, som fant sted i kjølvannet av en felles EU-rapport som Svenska Kraftnät hadde vært med på å utarbeide, og der man ikke fant noe behov for å endre de eksisterende prisområdene i Sverige. Denne rapporten ble imidlertid møtt med sinne, særlig i Sør-Sverige, og regjeringen valgte derfor å gå sin egen vei og forbigå EU i arbeidet med å endre den nåværende inndelingen. Regjeringens ønske ble senere støttet av uttalelser fra Svenska Kraftnät, som i april uttalte at de ser et behov for å endre strukturen innen 5–10 år. Det skyldes de endringene i produksjons- og forbruksmønsteret som Sverige har opplevd de siste årene, og forventes å oppleve også de kommende årene. Den omtalte EU-rapporten tok imidlertid ikke hensyn til dette, og ga derfor ingen anbefaling om å endre de nåværende fire svenske prisområdene. Debatten om prisområdenes sammensetning har dukket opp med jevne mellomrom i Sverige i årenes løp. Den nåværende strukturen har blitt kritisert, ikke minst fordi den gir svært store prisforskjeller mellom Nord-Sverige, der produksjonen er høy, og Sør-Sverige, der den aller største delen av forbruket skjer. Dermed har den gjennomsnittlige strømprisen hittil i 2025 vært rundt 14 EUR/MWh i både SE1 og SE2, som dekker områdene nord i Sverige, rundt 48 EUR/MWh i SE3-området (sentrale Sverige rundt Stockholm) og rundt 63 EUR/MWh i SE4 (sørlige Sverige rundt Malmø).

Flere alternativer i spill

Den svenske regjeringen har gitt Svenska Kraftnät i oppdrag å utrede flere mulige alternativer for hvordan strukturen an se ut i fremtiden. En reduksjon til både to og ett prisområde nevnes som potensielle nye løsninger. Regjeringens ønskescenario er imidlertid at Sverige på sikt igjen skal bli ett prisområde. Det betyr at svenskene vil få en helt annen virkelighet enn den vi ser i dag, der forbrukere i Malmø hittil i år har måttet betale mer enn fire ganger så mye for strømmen som en forbruker i Sundsvall.

Nettopp en jevnere strømpris og mer rettferdige vilkår for bedrifter i hele Sverige var et av Ebba Buschs hovedargumenter da hun presenterte planene for endringene. Ifølge regjeringen er det et stort problem for Sverige at Sør-Sverige har et sterkt strømnett, men begrenset produksjon, mens Nord-Sverige preges av høy produksjon og lav nettkapasitet. Regjeringen mener at disse problemene svekker Sveriges konkurranseevne og gjør det vanskeligere for landet å nå sine energipolitiske mål, blant annet forpliktelsene overfor NATO, som Sverige ble medlem av i 2024.

Siden i fjor høst ser det ut til at innføringen av det nye beregningssystemet for nordiske strømpriser, det såkalte flow based market coupling, også har bidratt til å øke prisforskjellene i Sverige.

Beregningene våre viser derfor at særlig SE4, når alt annet holdes likt, vil oppleve høyere priser med det nye systemet enn under den gamle beregningsmodellen, mens andre områder som Danmark og Finland til gjengjeld nyter godt av det nye systemet. Alle de fire nordiske landenes systemansvarlige, herunder Svenska Kraftnät, ble enige om å gå over til flow-based market coupling. Det har imidlertid klart og tydelig vist seg at modellen har ført til høyere strømpriser i Sør-Sverige i løpet av de første seks månedene etter at den ble innført.

I følge Ebba Busch har forslaget om å gjøre Sverige til et felles prisområde støtte fra alle de tre nåværende regjeringspartiene samt Sverigedemokraterna. Hvis ikke andre partier også støtter ideen, hviler den på et svært skrøpelig fundament, ettersom de fire nevnte partiene i dag har et svært knapt flertall i Riksdagen. En endring av strømmarkedet kan potensielt ligge mange år – og dermed minst ett og kanskje flere valg – frem i tid.

Potensiell effekt på prisene

En så omfattende endring som å gå fra fire prisområder til ett vil selvsagt ha stor innvirkning på strømprisene i Sverige. Nøyaktig hvor mye er vanskelig å forutsi, men det er åpenbart at vi, når alt annet holdes likt, vil se prisfall i de nåværende prisområdene SE3 og SE4, og at prisene naturlig nok vil stige i områdene som i dag utgjør SE1 og SE2. Virkningen vil helt klart begrenses av de utilstrekkelige kablene, som vil begrense eksporten av strøm fra nord til sør, selv med ett felles svensk prisområde. Prisene vil dermed ikke bare bli ett enkelt gjennomsnitt av de nåværende nivåene i de fire respektive eksisterende prisområdene. Svenskene har derfor en stor oppgave foran seg med å bygge ut kabelforbindelsene. Som et ledd i planene om å gå tilbake til ett felles prisområde skal Svenska Kraftnät i løpet av noen måneder også levere en rapport til regjeringen om hvordan landets transmisjonsnett kan styrkes.

Påvirkning på resten av Norden

Slik strømmarkedet er oppbygd, med overføringskabler som ikke bare går internt mellom de respektive prisområdene i et land, men også mellom forskjellige land, vil et så vidtrekkende forslag som å gå over til ett felles svensk prisområde også kunne få en merkbar effekt på resten av Norden. Siden prisene forventes å stige i nord og falle i sør, vil effekten av den nåværende markedssituasjonen derfor være negativ for Danmark, der DK1 har en kabel over Kattegat til SE3, mens DK2 har en kabel over Øresund til SE4. Også her begrenses imidlertid effekten av den lave kapasiteten på kablene, men man må regne med at strømningsretningen i større utstrekning enn i dag vil være vestvendt, med eksport fra Sverige til Danmark.

Situasjonen er annerledes i Finland, der kablene til Sverige i dag går til de nordlige og dermed billigere prisområdene. Det nåværende SE1 har en kabel til Finland, der prisene generelt er høyere og ser ut til å være høyere i årene som kommer. Slik det ser ut i dag, vil ett svensk prisområde gi høyere priser i Finland. Sammenlignet med Norge er det ikke store prisforskjeller mellom Nord-Sverige og Nord-Norge, men det overordnede bildet er likevel at en endring i sammensetningen av de svenske prisområdene vil merkes i hele Norden.

Det er imidlertid langt fra sikkert at dynamikken blir som vi har beskrevet, for når en overgang fra fire til ett svensk prisområde kan bli virkelighet, kan det ha skjedd mye som kan endre hvordan prisene i resten av Norden ser ut. Norge vurderer for eksempel å stoppe byggingen av nye utenlandskabler, blant annet de to kablene til Danmark som skal byttes ut de nærmeste årene. Andre spørsmål, som utbygging av vind- og solenergi ikke bare i Norden, men i Nord-Europa generelt, og ikke minst den usikre situasjonen med kablene i Østersjøen, kan også påvirke hvordan eksporten av strøm mellom Norden og resten av Europa ser ut om fem eller ti år.

Det er imidlertid langt fra sikkert at dynamikken blir som vi har beskrevet, for når en overgang fra fire til ett svensk prisområde kan bli virkelighet, kan det ha skjedd mye som kan endre hvordan prisene i resten av Norden ser ut. Norge vurderer for eksempel å stoppe byggingen av nye utenlandskabler, blant annet de to kablene til Danmark som skal byttes ut de nærmeste årene. Andre spørsmål, som utbygging av vind- og solenergi ikke bare i Norden, men i Nord-Europa generelt, og ikke minst den usikre situasjonen med kablene i Østersjøen, kan også påvirke hvordan eksporten av strøm mellom Norden og resten av Europa ser ut om fem eller ti år.

Et tema i valgkampen?

Spørsmålet er da om Svenska Kraftnät i det hele tatt kommer til å anbefale regjeringen at Sverige skal være ett prisområde, eller om den systemansvarlige i rapporten som skal legges frem neste år, i stedet vil velge en mindre vidtrekkende modell og redusere fra dagens fire til tre eller to områder. Det kan for eksempel foregå ved å slå sammen de nåværende SE1 og SE2 til ett prisområde og eventuelt SE3 og SE4 til et annet.

Uansett er det en viss sannsynlighet for at regjeringsstrukturen i Sverige vil se annerledes ut når en endelig beslutning om å endre sammensetningen av prisområdene eventuelt tas i løpet av de neste årene. Spørsmålet er da om en ny og eventuelt sosialdemokratisk ledet regjering vil innta en annen holdning eller kanskje helt skrinlegge planene som den nåværende sentrum-høyre-regjeringen lanserte i forrige måned. Neste riksdagsvalg er planlagt til høsten 2026, noen måneder etter at Svenska Kraftnät skal levere sin rapport. Dermed er det duket for at spørsmålet om prisområder kan bli en del av valgkampen.

Konklusjon.

Etter noen voldsomme utsving i markedet gjennom store deler av våren, ser vi nå at mange markeder er i ferd med å falle mer til ro. Det gjelder særlig for gass og CO₂, der svingningene har vært noe mer begrenset de siste ukene enn tilfellet var ikke minst i april. Spørsmålet er nå hva som skal til for å endre på denne utviklingen, og om det er sannsynlig at det vil skje. Markedene har til en viss grad blitt vant til å ikke ta Donald Trumps trusler og uttalelser altfor bokstavelig, så det skal mer til enn tidligere for at den amerikanske presidenten skal kunne endre prisene i betydelig grad. Det er fortsatt mulig for Trump å påvirke markedene, men utspill og innlegg på sosiale medier har ikke samme effekt som for bare noen måneder siden. Værforandringer kan selvfølgelig også gjøre en forskjell, men akkurat nå ser det ikke ut til at markedene for alvor frykter en ekstremt varm sommer, som de som har kunnet drive opp forbruker tidligere.

Europa gikk ut av siste fyringssesong med svært lave gasslagre, og akkurat nå er sesongen med lavt forbruk i gang. Dermed fyller europeerne opp gasslagrene, og forsyningssituasjonen ser umiddelbart god ut. Importen av LNG er stabil og en produksjonsstans i Norge varte ikke lenger enn markedet hadde fryktet. Markedene er for øyeblikket overbevist om at Europa skal få fylt lagrene opp igjen før neste fyringssesong starter.

Vi tror derfor mest på at den sidelengse trenden vil fortsette i gassmarkedet, akkurat som CO₂ godt kan holde seg innenfor den snevre prisrammen mellom 70 og 75 EUR/t, der markedet har befunnet seg i den største delen av mai samt begynnelsen av juni. Derfor tror vi også på en nøytral utvikling på tyske futures, som påvirker Norden og ikke minst Danmark. Det kreves noen virkelig toneangivende nyheter om handelskrig, Ukraina, Midtøsten eller kraftig endrede værutsikter for å drive prisene merkbart i den ene eller andre retningen.

I Norden ser oppsiden ut til å være begrenset etter at de mest omsatte futures i begynnelsen av juni steg til sitt høyeste nivå noensinne. Det kan være utsikter til tørrere og mer vindstille vær i juni, men hydrobalansen viser fortsatt et pent overskudd. Det vil kreves en lang tørkeperiode eller svært sterke positive signaler fra nærliggende markeder for å presse prisene videre opp herfra. Vi tror mest på lett fallende systemfutures eller alternativt en sidelengs trend.

Kjernekraft.

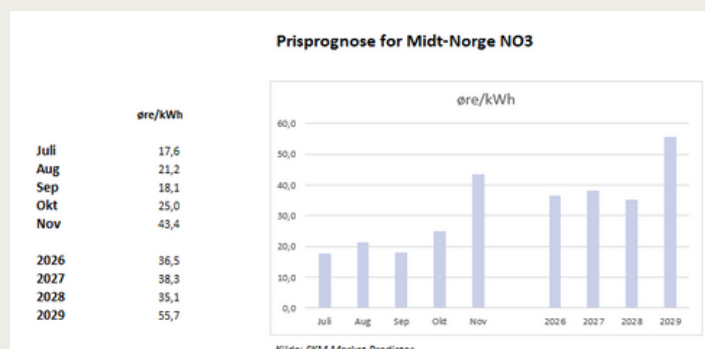
Under lavforbrukssesongen har de nordiske kjernekraftverkene mange produksjonsstopp, og vedlikeholdsarbeidet fortsetter i juni. I begynnelsen av juni tas både Ringhals 3- og Oskarshamn 3-reaktorene i Sverige samt Olkiluoto 2-reaktoren i Finland ut av drift. Alle forventes å være tilbake i drift i løpet av måneden.

Hold øye med.

Sommerværet: Sommeren er offisielt i gang, men så langt har ikke Nord-Europa merket mye til de svært høye temperaturene som søreuropeerne allerede opplever. Prognosene ser varmere og tørrere ut utover i juni, noe som har bidratt til prisøkninger på den nordiske futureskurven. Andre markeder, som gass og tysk strøm, har derimot ikke fulgt med oppover i samme grad. En eventuell hetebølge bør imidlertid smitte av også på disse markedene.

Handelskrig: Markedene har roet seg ned og ser ut til å ta Trumps trusler med større ro enn for en måned eller to siden. Spørsmålet er imidlertid om Trump kan gjenoppta handelskrigen med Kina i løpet av juni, eller potensielt starte en ny med EU. Det vil i så fall påvirke markedene, men det skal mer til enn tidligere for å skape panikk.

Prisprognose for Midt-Norge - NO3.

Mai sluttet med lave spotpriser i Norden, der uke 22 bød på årets hittil laveste systempris. Det hang imidlertid også sammen med lavt forbruk på grunn av de mange helligdagene vi hadde i mai. Måneden endte med en gjennomsnittlig systempris på 28,34 EUR/MWh. Vi forventer et merkbart lavere nivå i juni, med en sannsynlig gjennomsnittspris på rundt 20 EUR/MWh.

Ta gjerne kontakt for en hyggelig kraftprat!

Turid H. Sevaldsen, KAM-Storkundeansvarlig

Mobil: +47 99 28 15 04 / E-post: turids@neas.mr.no

neas